

POSTANOWIENIE

Dnia 27 lipca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Beata Gudowska (przewodniczący)

SSN Dawid Miąsik

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku K. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 27 lipca 2017 r.,

zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 9 lutego 2017 r., sygn. akt III AUa (...),

I. oddala zażalenie,

II. przyznaje adw. A. Z. od Skarbu Państwa (Sądu Apelacyjnego w (...)) tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu zażaleniowym kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł powiększoną o podatek od towarów i usług.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 28 września 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. stwierdził, że K. W. ma prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy do dnia 11 października 2015 r. W odwołaniu od powyższej decyzji wnioskodawca podniósł, że powinna być u niego orzeczona całkowita niezdolność do pracy.

Wyrokiem z dnia 19 listopada 2013 r. Sąd Okręgowy w W. oddalił odwołanie wnioskodawcy. Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 5 lutego 2015 r. zmienił powyższy wyrok oraz poprzedzającą go decyzję organu rentowego w ten sposób, że przyznał odwołującemu się rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 października 2012 r. do dnia 11 października 2016 r., zaś w pozostałym zakresie oddalił apelację.

W skardze kasacyjnej wnioskodawca zaskarżył wyrok Sądu drugiej instancji „w całości”, wskazując jako wartość przedmiotu zaskarżenia kwotę 3.024 zł stanowiącą różnicę pomiędzy świadczeniem rentowym z tytułu całkowitej niezdolności do pracy a świadczeniem z tytułu częściowej niezdolności do pracy za okres 12 miesięcy.

Postanowieniem z dnia 9 lutego 2017 r. Sąd Apelacyjny w (...), działając na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c., odrzucił skargę kasacyjną jako niedopuszczalną w świetle art. 398² § 1 k.p.c. W ocenie Sądu drugiej instancji, spór, w którym ubezpieczony domaga się renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, zaś organ rentowy stwierdza do niej prawo z tytułu częściowej niezdolności do pracy jest sprawą o wysokość świadczenia. Dlatego o dopuszczalności skargi kasacyjnej stanowi wartość przedmiotu zaskarżenia, która w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie może być niższy niż dziesięć tysięcy złotych.

W zażaleniu na powyższe postanowienie wnioskodawca zarzucił: 1) naruszenie art. 19 § 1, art. 21 i art. 22 w związku z art. 391 § 1 k.p.c. przez niewłaściwe zastosowanie, polegające na przyjęciu, że przedmiotowa sprawa dotyczy sporu o wysokość świadczenia; 2) art. 398² § 1 k.p.c. przez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że sprawa o przyznanie renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy ubezpieczonego mającego prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy jest sprawą o wysokość świadczenia. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania.

W ocenie skarżącego, przedmiotowa sprawa nie jest sprawą o wysokość świadczenia, gdyż nie zaskarża on wysokości renty, ale sprawą o zakwalifikowanie przysługującego mu prawa (jego ukształtowanie), tym bardziej, że od 2002 r. był

uznawany za osobę całkowicie niezdolną do pracy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Stosownie do art. 398² § 1 k.p.c. skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych jest niższa niż dziesięć tysięcy złotych. Jednakże w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych skarga kasacyjna przysługuje niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia w sprawach o przyznanie i o wstrzymanie emerytury lub renty oraz o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego. Przepis art. 476 § 2 i 3 k.p.c. wyjaśnia ustawowe pojęcia spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych, stanowiąc w § 2 pkt 2, iż należą do nich między innymi sprawy, w których wniesiono odwołanie od decyzji organów rentowych, dotyczących emerytur i rent. Zakres rozpoznania i orzeczenia (przedmiot sporu) w tych sprawach wyznaczony jest zatem w pierwszej kolejności przedmiotem decyzji organu rentowego zaskarżonej do sądu ubezpieczeń społecznych, a w drugim rzędzie przedmiotem postępowania sądowego, określonego zakresem odwołania od decyzji organu rentowego do sądu. Oznacza to, że żądanie niebędące przedmiotem rozpoznania sądu nie może stanowić przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną decydującego o jej dopuszczalności (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 marca 2008 r., II UZ 4/08, OSNP 2009 nr 11-12, poz. 163 i orzeczenia tam powołane).

Przepis art. 12 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 887 ze zm., dalej jako ustawa emerytalna) zawiera definicję niezdolności do pracy oraz definicję stopni tej niezdolności, zaś art. 62 określa sposób obliczania wysokości świadczenia, uzależniając tę wysokość od stopnia niezdolności do pracy (zgodnie z ust. 2 wskazanego artykułu, renta dla osoby częściowo niezdolnej do pracy wynosi 75% renty dla osoby całkowicie niezdolnej do pracy). Wśród przesłanek warunkujących prawo do renty zawartych w art. 57 ust. 1 ustawy emerytalnej nie został wymieniony stopień niezdolności do pracy. Zatem, wbrew prezentowanemu przez skarżącego pogładowi, stopień ten nie wpływa na ukształtowanie jego prawa, ale na ukształtowanie wysokości świadczenia rentowego.

Przedmiotem sporu na etapie postępowania sądowego wynikającego z

odwołania wnioskodawcy od decyzji organu rentowego nie było przyznanie świadczenia rentowego, gdyż kwestia ta została rozstrzygnięta korzystnie dla skarżącego na etapie postępowania przed organem rentowym, ale ustalenie stopnia niezdolności do pracy, a w rezultacie wysokości przyznanej renty. Inaczej rzecz ujmując, prawo skarżącego do świadczenia rentowego zostało ustalone oraz świadczenie to zostało przyznane przez organ rentowy i w tym zakresie nie ma sporu przeniesionego na drogę postępowania sądowego. Pozostał jedynie spór o przyznanie świadczenia w określonej wysokości, uzależnionej od stopnia niezdolności do pracy. W konsekwencji brak jest podstaw do zakwalifikowania tej sprawy do kategorii spraw o przyznanie renty. Taka interpretacja pojęcia sprawy o przyznanie renty w rozumieniu art. 398² § 1 k.p.c. znajduje oparcie w dotychczasowym utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 września 2010 r., II UZ 18/10, LEX nr 668928 i powołane w nim orzecznictwo oraz postanowienia przytoczone przez samego skarżącego w uzasadnieniu zażalenia) i Sąd ten w obecnym składzie w pełni ją aprobuje.

Z powyższych względów zażalenie podlega oddaleniu na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.

r.g.